

A Kelet-Balkán csúcsain

(1. rész)

A Moraca-folyó Podgorica mellett

MAKLEIT LÁSZLÓ
(szöveg és kép)

Az egykori Jugoszlávia területén az ország szétdarabolódásával hét új állam keletkezett. A szlovén, a horvát, a bosnyák és a macedón csúcokat még hosszú hétvégi túrák során kerestük fel, a sok utaztatást elunva azonban elhatároztuk, hogy a kelet-balkáni országok legmagasabb pontjait már egy program keretében másszuk meg. Első célpontként Montenegrót (Crna Gora) szemeltük ki, mely két országcsúccsal is büszkélkedhet.

A legmagasabb pont hivatalosan a Durmitor Nemzeti Park teteje, a 2522 méteres Bobotov Kuk. A környéken, elsősorban Zabljak telepü-

lésen több kemping is működik, a csúcra innen, valamint a hegy túloldalán található Sedlo (nyereg) felől egyaránt jól jelzett ösvény vezet. Az árak szerények, kempingünk díját ráadásul a tulajdonosoktól – az általuk rakott hatalmas tábortűz mellett felszolgált italok formájában – még este busásan visszakaptuk.

ÉLVEZD A VAD VÁLTOZATOSSÁGOT!

A táj gyönyörű, a túra végig kényelmes és biztonságos. Az utolsó métereken az útvonal ugyan kissé kitetté válik, de mire elbizonytalanodnánk, már a Bobotov Kuk csúcsán találjuk magunkat. Csak egy a bökkenő. Ez valójában nem az ország teteje. Ha ténylegesen fenn szeretnénk állni Montenegró legmagasabb pontján, az albán határhoz, a Prokletije-hegységbe kell eljutni.

Úgy terveztük, hogy a főváros, Podgorica – az egykori Titograd – felkeresése után meg sem állunk a hegység lábánál fekvő Gusinje nevű faluig. Tévedtünk. A rogyadozó hidak és a patakba szakadt utak láttán előbb bosszankodtunk, majd – hálás fotótémának értékelve őket – újra és újra megálltunk, hogy megörökítsük a nem mindennapi élményt. Alig ismertük még Montenegrót, máris értelmet nyert az ország turistákat csalogató szlogenje: „Élvezd a vad változatosságot!”

VÁRATLAN LÁTOGATÁS ALBÁNIÁBAN

Gusinjében a helyi hegymászóktól részletes tájékoztatást kaptunk célpontunk, a Kolatacsoport megközelítésének lehetőségeiről, majd másnap hajnalban a szomszédos Vusanje településről indultunk. Tájékoztató ide, térkép oda, egy elágazást elnézve rövidesen megérkeztünk Albániába. Kész csoda, hogy a helyi pásztoroktól kapott útmutatás ellenére mégis

Montenegrói útviszonyok

rátaláltunk arra az ösvényre, ami a Kolaták lábához vezetett. Közben újabb nyájba botlottunk, sajnos kaukázusi kutyák – birkák – pásztor sorrendben, de ekkorra már a kutyák nélkül is rájöttünk, hogy a Prokletije(Elátkozott)-hegység rászolgál a nevére.

Meredek hegyoldalon kapaszkodtunk fel a Dobra Kolata 2528 méteres csúcsára, majd a túloldali völgyből a Zla Kolata tetejére. 2534 méterrel ez utóbbi jelenti Montenegró legmagasabb pontját. Fáradtan pihentünk meg a hegytetőn, de végül nem bántuk, hogy csak ilyen kerülővel sikerült megtalálni a csúcst.

Albánia felől karsztjelenségekben rendkívül gazdag területen haladtunk át, a hosszú túra izgalmas mászással és lenyűgöző látvánnyal párosult. Az eredetileg tizenkét órás tervezett program kettővel hosszabbra sikerült, de a korai indulásnak köszönhetően sötétedésre éppen visszaértünk Vusanjébe.

A CSÚCSOK ÉS A POLITIKA

A helyiek Koszovó legmagasabb pontját is Montenegró felől másszák, az aknamentesített végző katonák azonban nem nézik jó szemmel a zöld határon átránduló túrázókat. Úgy gon-

A Gjeravica csúcsa

Maja Gjeravicës
2656m
REPUBLIKA E KOSOVES
17. 02. 2008

Lefelé a Bobotov Kukról

Látkep a Bobotov Kuk csúcsáról

doltuk, a 2656 méteres Gjeravica (Djeravica) csúcshoz a biztonságosabb, tehát a Koszovó felől vezető utat választjuk.

A volt Jugoszlávia legmagasabb pontja a Szlovéniához tartozó Triglav, majd a kis ország függetlenné válását követően néhány hónapig a macedón Korab volt. Miután 1991. szeptemberében Macedónia is elhagyta a délszláv államközösséget, elérkezett a Djeravica nagy napja. A változások azonban a geológiai léptékhez szokott hegy számára meglepő gyorsasággal zajlottak. Előbb a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság, majd 2003. és 2006. között Szerbia és Montenegró, ez utóbbi kiválását követően Szerbia legmagasabb pontja lett. 2008. február 17. óta a szerb Djeravica elnevezés helyébe az albán Gjeravica lépett, azóta ez a csúcs jelenti Koszovó tetejét. A kopott csúcscsőre fekete márványtábla került, rajta a név és a koszovói függetlenség dátuma.

MINDENKI RÁNK VOLT KÍVÁNCSI

A Gjeravica több irányból is megközelíthető, tekintettel azonban az aknaveszélyre mi a

Decani város fölötti pásztortelep irányából, egy fiatal helyi fiú segítségével értük el a csúcst. A pásztorok között egy rönkházban díjtalanul aludhattunk, akik vélhetően sok hegymászóval még nem találkoztak, mert érkezésünk után egymásnak adták a nem létező kilincset. Min-

Decani ortodox kolostora Koszovóban

denki ránk volt kíváncsi. A túra kényelmes, semmilyen technikai nehézséget nem jelent, a mászás oda-vissza nyolc órát igényelt. Jelzéssel természetesen nem találkoztunk, de erre a pásztorfiú mellett nem is volt szükség. Forrást szintén nem láttunk, ezért viszont az áfonyamező kárpótolt.

Még a túra napján visszamentünk Decaniba, és felkerestük a város fölött épült ortodox kolostort. Az UNESCO világörökségei között számon tartott 14. századi építmény jelenleg a KFOR védelmét élvez, és a látogatók csak az útlevelek ellenőrzését követően léphetnek a területére. A szomszédos nagyváros, Pec kolostorának felkeresésekor még szigorúbb ellenőrzéssel találkoztunk.

TURISTALÁTVÁNYOSSÁG IS AKAD BŰVEN

A hányatott sorsú, függetlenségét épphogy elnyert Koszovó területén a harcok nyomai éppúgy szembeötlenek, mint a megújulás első jelei. Mindezekre a legjobb példa a főváros, Prishtina. Az 1982-ben készült Nemzeti és Egyetemi Könyvtár formabontó épületének tőzsomszédtságában, egy romhalmaz közepén találtunk parkolót. A közelben félbehagyott, ortodox templom benyomását keltő torzó, amit a muzulmán többségű országban talán soha nem fognak befejezni. A sétálóutca tágas, derűs, és az albán származású, Nobel-békedíjas Teréz anya nevét viseli. A Koszovói Kormányzati Központ modern toronyháza korábban bankszékház volt, s bár az 1999-es

harcok során súlyos károkat szenvedett, azóta teljesen felújították. Előtte a leghíresebb albán, a törökverő Szkander bég szobra áll. A Kormányzati Központ üvegfalában mecset tornya tükröződik, és néhány méterrel odább már az óvárosban találjuk magunkat. A Szultán-dzsámi és az Óratorony a 15. századot idézi, egy közeli dűledező épületen viszont parabolaantenna kémleli az eget. Mindez azonban csak a kirakat, és ebben a tekintetben lényegében azt kaptuk, amit vártunk. Az utca emberét azonban meglepően boldognak és felszabadultnak láttuk. Örültünk, hogy a hegymászás után bepillanthattunk Európa legfiatalabb államának hétköznapjaiba is.

Az elmondottak ellenére az ország felkeresése vélhetően nem szerepel a magyar turisták elsődleges célpontjai között. Pedig a távolság csak látszólag nagy, történelmünket tekintve pedig igen csak kicsi. Az ország neve, egészen pontosan a Prishtinával szomszédos város, Koszovo Polje jelentése ugyanis nem más, mint Rigómező.

Múlt és jelen Prishtinában

A modernizálódó Prishtina